

Київ
«Радянський письменник»
1988

Борис Олійник

СІМ

Поєма

ББК 84Ук7-5
О-54

Нова поема
лауреата Державної премії СРСР
та Державної премії УРСР
ім. Т. Г. Шевченка
присвячена пам'яті і подвигу
шести чорнобильських пожежників-героїв
та кінорежисера Володимира Шевченка,
який знімав фільм у Прип'яті
про єдинокорство людей з атомною стихією.
Поет веде мову
про найпекучіші проблеми
буття нашого суспільства й людей,
про минуле та майбутнє
всього роду людського.

Художник
РАДЬКО В. А.

О 4702590200-142 12а.89
М223(04)-88

ISBN 5—333—00349—1

© Видавництво «Радянський письменник», 1988.

ВІКТОРУ КІБЕНКУ
МИКОЛІ ВАЩУКУ
ВАСИЛЮ ІГНАТЕНКУ
МИКОЛІ ТИТЕНКУ
ВОЛОДИМИРУ ТИЩУРІ
ВОЛОДИМИРУ ПРАВИКУ
(Мов з козацького реєстру,
Чи не правда?)...
І всі шестеро — пожежники,
Тільки сьомий,
Володимир Шевченко,—
Кінорежисер...

Де ви тепер,
Матерів своїх діти,
Колисаєте сон?
...Вдарило в очі світло,
Ясніше тисячі сонць.

1

Струсонуло цілим світом.
 В Страхоліссі передсвітом
 Брязнув дуб тисячолітній —
 Охнула земля.
 Тільки — пилу мертва хмарка,
 Та ще крук зловтішно каркнув:
 — От і всі кінці,
 Хлопці-молодці!
 Самоїли дух і тіло,
 Доки й корінь переїли! —
 І регоче, гад,
 Аж мороз — до п'ят.

Дзьоб націливши, мов жерло,
 Карка: — Ну, нарешті зжерли —
 Та не просто дуб
 На криничний зруб,
 А тисячолітній символ,

Під яким щодня місили
 Для дітей казки:
 «Ми, бач, козаки!»

А тепер вже діло часу —
 Розжувать і стовбур в масу,
 Щоб і знак погиб,
 І — вперед, углиб:
 Позаяк струбили жертву,
 Саме час наспів
 Одне одного дожертви
 Під застольний спів.

Слава богу, зуби добрі
 (Як-не-як, а й корінь дроблять):
 На здоровля — їж,
 Тільки чимскоріш,
 Щоб, дивися, кляте плем'я

Не взялося їсти землю...—
 І регоче, гад,
 Аж мороз — до п'ят.

— Дай-но,— карка,— світе, сили
 Дожувать їм врешті символ
 І себе самих — без солі,
 Щоб земля їх не носила.
 Порятуй нас, доле,
 Від цієї поторочі,
 Хай самих себе поточать
 Шашіллю до пір'я,
 Щоб на цьому світі
 Хоч zostались звірі!

Я кажу йому:

— Чи так же
 Завинився рід наш, враже!

Люди ж ми таки.
 Ну... не козаки,
 Але щось і ми робили,
 А не тільки пхали рило
 До масних корит.

Щось і ми намудрували...
 А поглянь: летить
 За космічні перевали
 Син землі.

Живий.

Не робот!

Він же, гад, поляскав чобіт,
 В зуби —
 сигарету.

Ріже:

— В космос чи до чорта,

Тільки — чимскоріше,
щоби
Вас змело з планети,
Як страшні хвороби!

Ваші чола розпад мітять,
Ви себе як біовид
Вичерпали з тої миті,
Коли в генах,
як бандити,
Скальпелем лишили слід.

Коли гуси («гуси білі-і-і!»)
Спритний геноінженер
Перевів з краси
в дебілів,—
І поперли в світ наш білий
Орди тлустих ненажер,

Коли ти в зерно природи
Увігнав по лікоть шприц,
Щоб нагодувать народи
Хлібом збочених пшениць.

Що ж, возрадуйся тепер:

М'ясо
з вилупків дебелих,
Хліб із хворого зерна
Доти їли,
що в дебілів
З'їхали самі сповна.

— Ну,— кажу,— так це знедавна:
Гени, коди, ДНК...
А раніш велося справно,
Від природного струмка.

— Що?! — він з подиву аж звився.—

Та на всіх ділах і мислях

Ваших —

озирнись! —

Ще задовго до потогу

Знак гадючий

мізантропа

Кільцями повивсь!

Хочеш глянуть в ретро?

На! Знімаю ретуш.

2

На вилах — вола.
 На хресті — Христа.
 Гуса Яна...
 На майдані.
 То куди вже далі, пане?!
 Бабця вироста
 Нишком з-під хреста.
 Підкида хмизку в багаття...
 О пречиста діво-мати —
 Простота ж свята!
 Хоче прислужитись Яну:
 Підсуває п'ятипало
 (Бач, і руці не відпали!)
 Та ворухить хмиз...
 Що ж ти очі вниз?!
 Це ж твоя — людська! — подоба,
 А не сатанинська проба:
 Біс тут ні при чім.

О, береш в приціл
 Знову Понтія Пілата!
 Але ж Понтій теж, сказати б,
 Твій по крові брат!

І регоче, гад,
 Аж мороз — до п'ят.

— Гей,— почав я грізно,— круче,
 Щось ти взяв занадто круто,—
 Та й затнувсь, бо власні пальці —
 Достеменно як у бабці
 Звідти... з-за хреста.
 Зціпило уста.
 А він маже,
 Сила вража:
 — Бачу, не дійшло.
 Може, щоб велось ясніше,

Перекинемось на вірші?
Згода?

Почали:

«Великодній дощ
трогуаром шов-
ковая зелена
ярилась з-під землі.
Це Христос воскрес
мертвих воскресити...»

Гарно вишито, панотче?
Тільки ж чом боян примовчав,
Як воскреслі під хрестом
Воскресителя Ісуса
Прибивали в тілі й душі
До гріхів своїх,
як брусів,
Щовеликдень молотком?!

Щоб на свята великодні
Відмоливши всенародно
Крапанку христову,
Согрішити знову...

Отакі діла,
Мосціпане:
На вилах — вола.
На хресті — Христа.
Гуса Яна —
На майдані...
Далі нікуди, миряни:
Ваше плем'я окаяние
Виродилося в нінащо,
Бо коли своє, найкраще,
Палить, аж сопе,
І на себе, в ямі сидя,
Землю з червами і гіддю

Весело гребе,
То, вважай, у біовиді
Вижило себе.
Прожило себе!

А рекли ж: «В і н е ц ь!»
Щоб на вас правець!
Ще й заглавними аршинно
Величалися:

«Л ю д и н а!»

Теж мені святі
Браття во Христі!
Та у кожному з вас зміїна,
Схована під одєжину,
Била в три хвости
Ще у сповитку.—
Загнаний в кутку:
— Гей,— кричу я,— ти

Переходиш міру, враже!
Не вичорною мені в сажі
Золоті слова:

«Шовковая, зелена...»
Певно, що — трава.

— А по тій траві,—
Кряче він мені,—
Із дірою в голові
Під обрізом у прицілі
Тягнуть голову артилі...
Ех, діла земні!

А по тій траві
За діла криві
На відплату в повну міру
Півсела везуть в Сибіри

Да по тій траві,
Все по тій траві...

— Постривай,— кажу,—
Це ж покіль межу
Ми гуртом не розсотали,
Та коли б не... (що си стало
З пам'яттю?). Коли б не той...
З прізвищем із сталі.—
Він же — в регіт, гад,
Аж мороз — до п'ят:

— Он завів куди?!
Ліпше ти зажди
Та скажи на ласку й милість,
Чи не ви тоді,
Колінкуючи, молились:
«Батьку Сталіне, веди нас

(Себто весь народ)
До нових висот!»

І валили ходом хресним,
І йому творили меси.
Хто ж вас тяг,— повідай чесно,—
Всіх за язика?
Ну! Чия рука?

— Та ми ж,— я кричу його болем,
ковтаючи спазми,—
Ми ж Леніна в ньому тоді сповідали в сльозі.
Ми вірили в нього, і небо здавалось
в алмазах,
Хоч нам не було коли глянути на небесі.
Ми чорно робили онукам на бубляки білі.
Ми в поті варили тяжкий, оборонний метал.

Ми Леніна,— чуєш? — ми Леніна в ньому
любили.

І те почуття було чисте, як наша мета.

Крізь нього — з любові — світився нам
Леніна образ

Зорею найвищою наших земних сподівань.
І марне, що вуса кололи у рідний нам обрис:
Не плоті молились ми — духу, що він
сповідав!

І хто нашу віру посміє на глум перевести,
Коли ми з єдиною нею,
без хліба і куль,
Себе спеленавши гранатами,
як перевеслом,

Лягали під танки!..
Хіба ж ми вмирали... за культ?

Ми Леніна бачили в ньому. Ми вірили в клятву,
Якою сподвижник хрестивсь при святім знамені.
І хто б з нас осмілівсь узяти на себе

прокляття:

Не вірити слову, проплаканому о труні?

І хто б з нас посяг у тяжку,

скрижанілу годину

Себе осквернити хоч сумнівом в тій

проклятьбі?

Чи міг навіть Мессінг провидіти, що домовину
Уже він тоді приміряв на трибуну собі?

...Ми яро стояли на флешах усіх

Сталінградів.

І віра, якій сповідались, не винна у тім,
Що, з нашого ж захвату вчаділий, він її зрадив,
Над ленінським профілем важко нависши,
як тінь...

— Ач, ми як заговорили! —
 Чорно вдаривши у крила,
 Аж затіпавсь крук.—
 А ходи сюди, промовцю.
 Відступись на півстоліття,
 Саме в тридцять сьоме літо,
 І повідай:
 що це?

Дивися і сліпни:
 у страдницьку путь
 Народного маршала бранцем ведуть.
 Обірвані з м'ясом,
 висять нагороди,
 Ще вчора — народний, вже —
 «ворог народу»
 Сьогодні.
 А де ж твій народ?

Е ні, не відводь свого погляду в кут:
 Народного вчителя —
 в'язнем ведуть
 За те лиш, що мову плекав твого роду,
 Ото й сподобився на «ворог народу».
 То де ж твій народ?

Чому ж твої очі скакають,
 як ртуть?

Дивися!
 Впізнав?
 Твого діда ведуть
 За те, що (ну й пам'ять у них!)
 в тридцять третім,
 Рятуючи рід від голодної смерті,
 Сховав зо три жмені вівса з недороду,
 Здобувши на старості — «ворог народу».
 Так де ж твій народ?!

Чому ж він, зашивши переляком рот,
Співучий та добрий,

німує, мов риба,

Чи, в погріб забившись,

налякано кліпа

І шепче сусідові крадьки в рукав:

«Та він же не винен,

а «ворон»... украв».

Оце твій народ?!

А ваші ж діди

починались красиво, як день,

Як ранок вселюдський, вони, молоді,

починали!

Яких вони світові надарували пісень,

Яку вони мову,

розбивши закови упень,

Вписали в державні Богданові універсали!

Вони своїх коней пустили не вчвал,
а в галоп.

І відстань і час подолали

в єдиному леті:

Воскресли з боліт Берестечка, взяли

Перекоп,—

І досі від захвату — сльози в зіницях

планети!

Які в них були Наливайки,

Сірки,

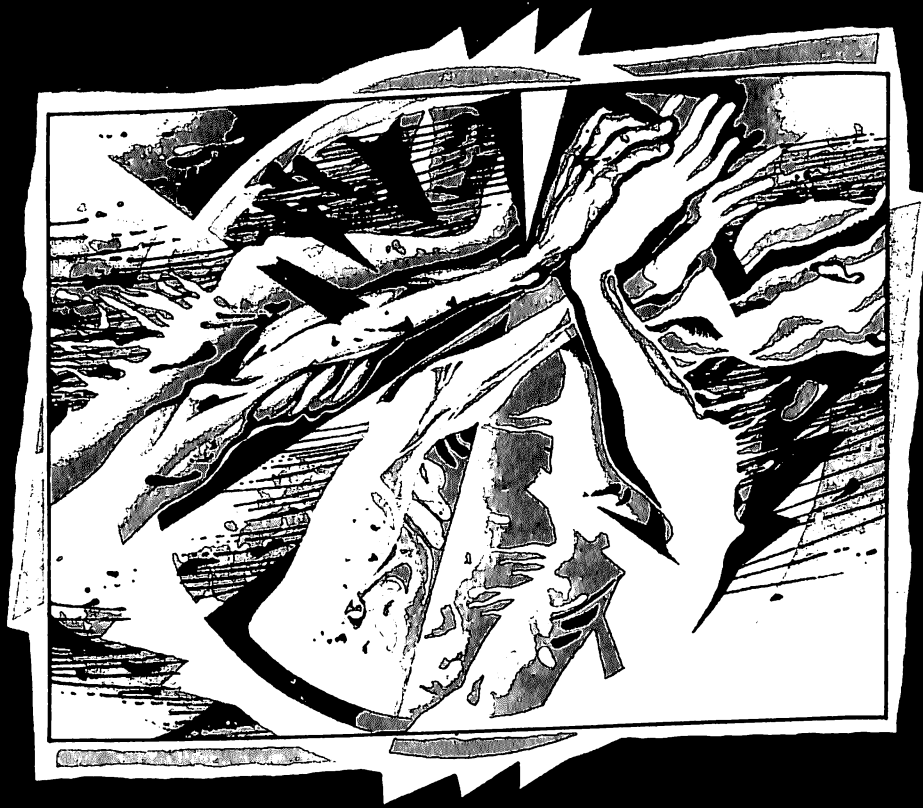
Богуни!

Який у них Ленін родився, щоб їх освятити!

О, знали б високі, як низько падуть їх сини,—

Вони ще в колиці воліли б себе задушити!

— Та хто ж ти врешті?! І з яких боліт
 Явився, враже?! За яким це правом
 Ключеш в ребро, де так мені болять,
 Що кров скипає сизим переплавом?

І хто тебе послав чинити суд
 Над волею моєю безборонно,
 Так ніби ти єдиний знаєш суть,
 Так ніби ти один — закон в законі?!

— Чого це ти раптом засмикався, як лис?
 Кого ти питаєш? У себе вдивись.
 Який ще там ворон? — зайшовся до сліз.—
 Твій ворон давно, мов коліно, обліз.
 Ти стільки його на катренах тягав,
 Що він перевівся на зайвий тягар.
 І навіть маля, розжувавши твій вірш,
 Сприймає його за курча — і не більш.

Я — з'ява страшніша. Я — з кості твоєї
 і шкіри.
 Колись величавсь песимізмом і вельми
 цинивсь,
 Так ти ж мене зраджував стільки, що,
 втративши віру,
 Я з жовчю злигався. І маєш нащадка —
 цинізм.

Було, сподівався, що ти ж хоч на Леніна
 зважиш,
 Що спинять брехню обереги червоні
 Кремля...

Я крикнув:
 — Не руш! Не скверни найсвятішого,
 враже!
 Якщо ти з моєї закублився поганої пражі,

То хай мене краще поглине з тобою земля,
Аніж хоч пилина на ім'я великого ляже...

Стали зіниці зеленими.
Дзьоб орудів, мов іржа:
— О, так ви й досі ще Леніна
Кличете до коша!
В спільники свої прагнете,
Щоб під шумок і гам
Власні діла неправедні
Вкрити його ім'ям?

Не шелестить, скопці, його ім'ям,
Не доросли ви, бісове посліддя,
До того, хто із мук

явився вам
Христосом двадцять клятого століття!

Червоним Спасом ваших душ прийшов.
А ви, поклявшись похапцем на вірність,
Знамен отецьких малиновий шовк
В футболки перекроїли
на виріст

Своїм синам, онукам і прапра...
І ходите в червоному заклично,
Хоч ваша суть давно й категорично
Сіріє, наче мишача нора,

Куди ви їдло й срібляки масні
Про чорний день ховаєте від ближніх,
На людях славлячи «пресвітлі дні»
З амвонів усних, писаних і книжних.

О, як ховать свої гріхи й грішки
Приноровивсь метикувато кожний!

Так ніби не про вас через віки
Гримлять розпечені псалми Тараса:
«За кого ж ти розіп'явся,
Христе, сине божий!»

— Чого ж ти, як шулер, слова підміняєш з-за сонця?!
Мене опорочивши богошукацтвом,

а сам

Іконного Спаса малюєш з лица Богоборця,
Що виклик послав Прометеїв

самим небесам!

— Він справді хотів богомазів змести із дороги
І вам не дозволив із себе кумира творить.
Так вам же замало земного.

Вам ідол... свербить:

Не встигли по тризні його ще й сльозу осушити,
А вже страшенотерпно зліпили вусатого бога!

— Невже ж ми всі,— я вже волаю в пам'ять,—
Невже не той обрали шлях і брід?
Невже ж діди, конаючи на палях,
Не виправдали на землі наш рід?!

— Ти знов хитруєш утекти
Від сповіді в дідівську славу?
Так то ж вони дістали право
Людьми назватись, а — не ти!

— Хіба ж не я... хіба ж не ми
У рукопашному стремлінні
В космічні гони безгомінні
Ішли одчайо проти тьми
Непізнаного, щоб пізнати
Таїнь світів надсвітлових,
І умирали, як солдати,
В ядрі розлушуючи атом
Задля живих!

— Задля... живих?! — він звивсь,
як вурдалака,

І в божевільнім реготі осів:
— Спасибі ж вам за попіл Нагасаки
Від імені грядущих Хіросімі!

Та хто ж вам видав дозвіл, волохатим,
Що ледве злізли із дерев на твердь,
Лапищами терзатъ невинний атом
І, в зраненому, розбудити смерть?!

Нездарні лад навести в рідній хаті,
Ще не пізнали таїнства огню,
А вже до нього тягнетесь, рукаті,
Щоб землю з небом випалить на пню!

Чи вам одним земля — у нагороду,
Що ви її прибрали всю до рук?

На неї мають право від природи
Роса і сарна, соловій... і крук.

Трощитъ себе до атомного пилу,
Гребитъ судомно золото до ям,
Та не тягніть же землю у могилу —
Вона дарована не тільки вам!

(Квітка стояла так граціозно.
Ніжка —

в грайливім па.

— Тільки ж чому це під віями сльози? —
Я запитав у панни.

— Хто вас образив? Де ваша хустка? —
Тихо торкнув мізинним.
...Скрипнула жерстю синя пелюстка,
Сухо розпавшись тліном.

Божа коровка — мов короковка,
Радість яка малечі!
А придивився — лиш оболонка
Мертвої порожнечі.

Сів на травинку коник, як поні.
Вусики пружать в парі.
Мав упіймати диво в долоні —
Ніжки сухі відпали.

Клени на майське вибрались віче
Похизуватись клечанням.
А придивився: жовті, як свічі,
В присмерку поминальнім.

— Хто ж це накоїв?! — стиснуло горло.
Сиво мовчало груддя...
Вдарив у скроню каменем ворон:
— Люди!

...Отямився.

Зв'язав уривки ниті

Розмові.

Повернувся від забуття:

— Ти змішуєш в одне усе на світі, —
І нас, і їх женеш під каяття
Однакове.

Але ж не ми підпалювали хату
У Хіросімі з ядерних трутів.
Чому ж ми мусимо покутувати
Чужі гріхи?..

Він люто протруїв
Мене пекельним оком.

І цинічно

Уже й не каркнув — змієм просичав:
— А хто ж мене, сліпого, научав,

Що всі ми — люди? І права довічні
На рівність нам природа воздала,
Яка б у тебе шкіра не була,—
Нам важить тільки те, що ти —

Людина,

Що спільний дім усім —

земля єдина.

І нам за неї, як за матір дітям,
Щомиті звітувати перед світом
Без позирків на раси й кольори,
На гербові печаті й прапори.

Куди ж ти дививсь,

коли діти твоєї надії,
Руйнуючи спокій іще праслов'янських
пластів,

Заклали реактор, як міну повільної дії,
Під саму коляску твоїх однокровних братів!

Невже ти хотів ошукати природу закаттям,
Що в нас пак і смерчі ласкавіші,
ніж за бугром?

Отямся ж нарешті!

Нещадний однаково атом
Що в них над Гуазоном,
що в нас над билинним Дніпром!

Однаково ділиться він до межі рокової.
Чи відаєш ти, що за нею гряде з пелени,
Коли над планетою виросте гриб сатани,
Посіяний сліпо з твоєї гордині людської?!

Та є ще страшніше, ніж вибух ракети нещадний,
Коли без удару, нечутно, немов з-під поли,
Повзтимуть крізь тебе у жили невинних
нащадків

Зловісні потоки з отруєної золи

Кульгавих реакторів, ще не доношених
вченим,—
Нездарних калік, що покvapно пішли в серіал,
Вони прогризають наскрізно бетон і метал
Ножем променевим і вирок підписують генам.

О, як ця омана купує!

Бо все — як було:

І ночі, і дні пропливають

у звичному плині,

І сонце щоранку підводить античне чоло,
І місяць щовечір гойдає колиску дитині,

Нуртує загал у робочій, крутій товчії,
Будуються плани житейські на завтрашній
вечір.

І жони несуть з магазинів у вулик сім'ї
Наїдки, вгинаючи емансиповані плечі.

І збори киплять, наганяючи переполох
Вітрами оновлень на вигаслі душі і гасла.
І маску нову приміряє старий демагог,
Слизьким язиком натискаючи ревно
на гласність.

І кожному світить своя, доморосла, мета,
І кожен, як може,

утверджує в ній особисте:

В димах Запоріжжя доварюють предки метал,
Яким добивають в екстазі стільці
їх сини-металісти...

Життя — як життя. Не спинить його
коловорот.

І кожен по-своєму радий маленькому щастю:
Скрипить на негоду стареча застояна плоть,
І скрикує плоть молода у зеніті зачаття.

Кого ж ви зачинаєте... на смерть,
Коли у вашому спадковім коді
Вже перетято сув'язь родоводу
Ножем радіаційним до осердь?!

Чи відаєте, сотворивши плід,
Чи знаєте, що з вашої утроби
У світ полізуть виродки безлобі,
Яких ще не родив донині світ?!

І вас пожеруть,
і наплодять своє страхолісся,
Де замість чола і обличчя
розверзнуться рот.

І жєнщини ваші,
уже від народження лисі,
Народять химер,
що зжують навіть слово «народ».

І риби триокі повзтимуть в отруєній масі.
І птиці безкрилі гієнами в ніч прокличать.
І ляже тотального розпаду брезкла печать
На твій біовид,
що недавно людьми називався.

І мова, якою діди дивували світи,
І пісня твоя —
завіміють безгубо на камінь.
І все, що надбали тобі покоління віками,
Умре за межею, якої вже не перейти!

Він каркав і тіпався,
як в пропасниці,
Аж тліла на кігтях руда роговиця,
І темні, як ніч, його демонські крила,
Здавалось,
і сонце навіки закрили.

І тільки над Прип'яттю, дужо і владно,
Якесь нетутешне вставало свічадо,
І сяйво його пробивалось уперто
Крізь темінь і крила, во злові простерті,
І лики якісь, як сузір'я, вогніли.
І їх було шість...

І мене — осінило!

5

— Одринь, сатано! — заgrimів я у світ
трьохкратно.—

Я ледь не повірив у хиже пророцтво твоє,
Та шестеро в робах, як в ризах, із праху
встає,—

І в сяєві їхнім апостольським меркне реактор.

Встають і відходять в легенду
Пророки завітів нових.
І ризи у них із брезенту,
І каски, як німби, у них.

І в тисячу сонць їх зіниці
Таку світлосилу несуть,
Що навіть свинцеві гробниці
Не в змозі їм шлях перетнуть.

Поглянь у їх лики!..

Він вперше сахнувся, мов тхір:
— Ти ж знаєш, підступний, що я від
народження світу
Не можу дивитись на сонце.

А ці... твої світять
Ясніше, ніж тисяча сонць, і випалюють зір.

Ти знову подвижників поперед себе
Женеш, затуляючи власні гріхи.
Невже ти хоч нині не втямив, лукавий,
Що ними ти сам же себе побиваєш!
Подвижники — виняток. Їх — одиниці.
А виняток правило стверджує ще раз:
Як низько в загалі скотилися ви!

Ти знов себе Леніним будеш хрестить обома:
Мовляв, він і совість, і правда планиди твоєї...
О, як вщ, надійно сховавши його в Мавзолеї,
Навчилися ховати і те, чого в душах нема!

**Коли б він у вашому серці явивсь хоч на мить,
Ви б з жахом вселенським за чола порожні**

вхопились,

**Утямивши врешті, куди у падінні скотились
З вершин, до яких він підняти вас прагнув**

людьми!

6

...Усе ще шалів, але очі поволі вгасали,
І крила, як стяги поразки, хилилися вниз,
Бо там, де окреслювавсь обрію синій карниз,
Ясніше від тисячі сонць
пробивалось проміння списами.

Воно струменіло могутньо від ликів шести.
І гостре його неземного зачаття світіння
У все прозирало до первісної наготи —
Від формули крові до стронцію душ
і коріння.

І видно було, як в магічнім кристалі, до гла:
Від червів, що точать пожадно живу бадилину,
До жінки, що суне в пелюшках за «трюшку»
дитину
З похмілля,
бо матір в собі вже давно пропила.

До сина чийогось, — у нього ще й вус
не зійшов, —
А він уже корчиться в гиблім чаду кокаїну,
Зіжмаканий, наче папір з-під брудних
підшов,
Де стоптано пам'ять — останню опору
людини.

До тих янголят, що в сирітських будинках
ячать
І в кожне жіноче обличчя вглядаються, чулі.
А їхні відреченці, наче данайські зозулі,
У гніздах сусідніх розбещену плоть веселять...

Те світло не знає ні кордонів, ані заборон.
Воно проникає під кітель, і шкіру, і попіл
І важко іде в споночілий від горя Чорнобиль,
Як віск, прошиваючи у саркофазі бетон.

І перст його грізний вказуюче застеріга
Межу, що встає за четвертим до розпачу

зримо:

Там привидам білим гойдаються ядерні зими,
Де вмерзне у кригу останнього звіра нога,
Коли чоловіцтво і далі...

від себе повзтимає.

— Тримайтеся, люди! — гримить з рокової
версти.—

Убийте зневіру: встає над проваллям оплотом
Стіна порятунку, означена сьйвом шести
Новітніх подвижників вашої ж крові і плоті!

(...А сьомий у зону («Володю, куди?!»)
Летить. Кінокамера плівку жеє.
Він хоче те сьйво спинить назавжди
І сам через мить спалахне.

І в титрах за шостим на всі небеса височенно
Огненним клинописом сьомий світає:
«Шевченко»).

А світло струмує живим джерелом по віках —
З глибин ханаанських по нинішній день
і годину.

І ти осягаєш до зашпорів у п'ястуках,
Як дорого сплачено право назватись —
Людина;

Як ратно стояв за ім'я своє
предківське рус,
З кострів самозречення сам воскресаючи
Руссю.

Як віщо горів і горить, не згоряючи, Гус,
В стражданнях людських переваживши міф
Ісуса.

Та лінія світла тече з Берестечка у Брест,
Бо всі, хто на Волзі й під Жовтими Водами
впали,
Хоч скільки б віків поміж ними кордон
мурували,—
Єдині в часах, бо єдиний несли вони хрест,
Де кров'ю впеклася присяга: «Вітчизна
і честь!»

І твердості їхнього духу

немає рівні!

Та все ж я стою по останню годину і подих:
Є вища звитяга, ніж в полі оружному подвиг,—
Їх віра, в якій не хитнулися навіть у дні,

Коли її чоботом стоптував сам напівбог,
З чиїм вони іменем йшли на багнет,
як на палю,

На кого в глухих таборах Колими уповали
По свій (в два аршини) останній
промерзлий чертог?!

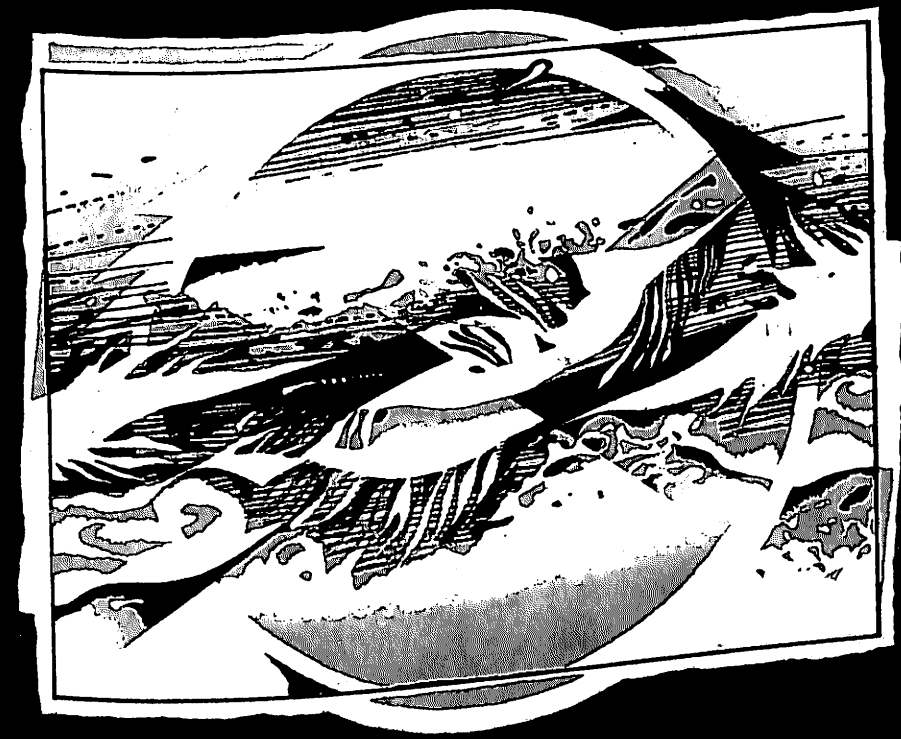
Вже тим вони справились світу, вікам і добі,
Що, вирвавши ідола з кров'ю рукою своєю,
Самі ж і очистили строгий приділ Мавзолею
Від того,
кому, може, вірили більш, як собі!

Чи знайдеться міра на білому світі всьому,
Яка б осягнула страждання народу і силу,
Що навіть, зірвавши з корогви
несправджений символ,
Не втратів багряної віри в корогву саму?!

Вклонись йому, світе! Можливо, своїми грудьми,
Коли уже ядерний шнур засичав під тобою,

7

Та тільки не вчіть його жити
 з чужих букварів.
 І, квіти з могил його вкравши,
 не спродуйте ницо

Сп'янілим з любові.

Він бачить усе. При світлі своїх прапорів

І тяжка його в карі

десниця.

А він не забуде ніколи людського добра
 І в пам'ять запише усіх, не питаючи націй,—
 Від юних солдатів до вчених найвищих
 інстанцій,—

Хто нас в Страхолиці закрит од чуми

радіацій,

І горе навпіл розділив, і омився з Дніпра.

Прийдіте до нього усі, в кого віра живе
 На жито грядуще, на щедрю годину і долю!
 О матір Терезо,— стеблинка індійського
 поля,—

Ти вища, ніж мати, вознесена іменем «Божа»,
 О, як ти на матір мою милосердієм схожа! —
 Прийди і врачуй матерів із гірких полинів,
 Що в тузі сирітській уже не чекають синів.

Прийдіте під шати калини — слов'янського
 миру —

Усі, хто не молить приречено долю сумирну,
 А в поті солонім із петри довічної віри
 Возводить нащадкам собор всепланетного миру!

Зміст

1	9
2	21
3	35
4	43
5	65
6	73
7	85

Литературно-художественное издание

Олейник
Борис Ильич

СЕМЬ

Поэма

Киев,

издательство

«Радянський письменник»

На украинском языке

Литературно-художне видання

Олійник
Борис Ілліч

СІМ

Поєма

Редактор
В. Р. Коломієць
Художнє оформлення
В. С. Соловйова
Художній редактор
Н. В. М'яковська
Технічний редактор
Л. М. Бобор
Коректор
Г. П. Лукова

Інформ. бланк № 2884
Здано на виробництво 12.05.88.
Підписано до друку 04.08.88.
Формат 100×60¹/₃₂
Папір офсетний. Гарнітура Балтика.
3,33 ум.-друк. арк., 3,92 ум. фарб.-відб.,
1,66 обл.-вид. арк.
Тираж 40 000 пр. Зам. 8—178.
Ціна в оправі 70 к.

Видавництво
«Радянський письменник»,
252054, Київ-54, вул. Чкалова, 52.
Текстові діапозитиви
виготовлені на Головному підприємстві
РВО «Поліграфкнига».
Київська книжкова фабрика
«Жовтень», 252053, Київ-53,
вул. Артема, 25.